

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2019 r., wydanym w sprawie z wniosku K. M. z udziałem A. K., (...) Spółki Akcyjnej w L. o ustanowienie służebności przesyłu, Sąd Rejonowy w Zgierzu ustanowił:

1. na nieruchomości składającej się z działki numer (...) o powierzchni 0,0084 ha położonej w D. M. nr 4 gmina Z., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą numer (...), stanowiącej współwłasność K. M. w udziale 1/2 część i A. K. w udziale 1/2 część, na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. służebność przesyłu na czas nieoznaczony, polegającą na tym, że przedsiębiorca będzie mógł korzystać z obciążonej nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem urządzeń przesyłowych w postaci przewodów linii średniego napięcia 15 kV, w zakresie niezbędnym do przesyłu energii elektrycznej i prowadzenia za ich pomocą dystrybucji energii elektrycznej, a także w zakresie wynikającym z ich bieżącej eksploatacji, konserwacji, napraw, dozoru oraz modernizacji, zaś obowiązkiem każdorazowego właściciela przedmiotowej nieruchomości będzie znoszenie istnienia na tej nieruchomości opisanej powyżej infrastruktury elektroenergetycznej – na łącznym obszarze 0,0017 ha, oznaczoną na mapie biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 7 lipca 2017 roku pod numerem P.1020.2017. (...) symbolem (...) – za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 45 złotych na rzecz K. M. i w kwocie 45 złotych na rzecz A. K., płatnej od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności,

2. na nieruchomości składającej się z działki numer (...) o powierzchni 6,4213 ha położonej w D. M. nr 4 gmina Z., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą numer (...), stanowiącej własność K. M., na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.:

a) służebność przesyłu na czas nieoznaczony, polegającą na tym, że przedsiębiorca będzie mógł korzystać z obciążonej nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem urządzeń przesyłowych w postaci słupów i przewodów linii średniego napięcia 15 kV, w zakresie niezbędnym do przesyłu energii elektrycznej i prowadzenia za ich pomocą dystrybucji energii elektrycznej, a także w zakresie wynikającym z ich bieżącej eksploatacji, konserwacji, napraw, dozoru oraz modernizacji, zaś obowiązkiem każdorazowego właściciela przedmiotowej nieruchomości będzie znoszenie istnienia na tej nieruchomości opisanej powyżej infrastruktury elektroenergetycznej – na łącznym obszarze 0,1072 ha, oznaczoną na mapie biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 7 lipca 2017 roku pod numerem P.1020.2017. (...) symbolem SG1,

b) służebność przesyłu na czas nieoznaczony, polegającą na tym, że przedsiębiorca będzie mógł korzystać z obciążonej nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem urządzeń przesyłowych w postaci słupów i przewodów linii średniego napięcia 15 kV, w zakresie niezbędnym do przesyłu energii elektrycznej i prowadzenia za ich pomocą dystrybucji energii elektrycznej, a także w zakresie wynikającym z ich bieżącej eksploatacji, konserwacji, napraw, dozoru oraz modernizacji, zaś obowiązkiem każdorazowego właściciela przedmiotowej nieruchomości będzie znoszenie istnienia na tej nieruchomości opisanej powyżej infrastruktury elektroenergetycznej – na łącznym obszarze 0,2239 ha, oznaczoną na mapie biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 7 lipca 2017 roku pod numerem P.1020.2017. (...) symbolem (...),

c) służebność przesyłu na czas nieoznaczony, polegającą na tym, że przedsiębiorca będzie mógł korzystać z obciążonej nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem urządzeń przesyłowych w postaci słupów i przewodów linii niskiego napięcia 0,4 kV, w zakresie niezbędnym do przesyłu energii elektrycznej i prowadzenia za ich pomocą dystrybucji energii elektrycznej, a także w zakresie wynikającym z ich bieżącej eksploatacji, konserwacji, napraw, dozoru oraz modernizacji, zaś obowiązkiem każdorazowego właściciela przedmiotowej nieruchomości będzie znoszenie istnienia na tej nieruchomości opisanej powyżej infrastruktury elektroenergetycznej – na łącznym obszarze 0,0850 ha, oznaczoną na mapie biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 7 lipca 2017 roku pod numerem P.1020.2017. (...) symbolami SG4, SG5 i SG6,

za łącznym jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 88.500 złotych płatnej od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności,

3. na nieruchomości składającej się z działki numer (...) o powierzchni 0,4179 ha położonej w D. M. nr 4 gmina Z., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą numer (...), stanowiącej własność U. P., na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.:

a) służebność przesyłu na czas nieoznaczony, polegającą na tym, że przedsiębiorca będzie mógł korzystać z obciążonej nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem urządzeń przesyłowych w postaci słupów, słupowej stacji transformatorowej i przewodów linii niskiego napięcia 0,4 kV, w zakresie niezbędnym do przesyłu energii elektrycznej i prowadzenia za ich pomocą dystrybucji energii elektrycznej, a także w zakresie wynikającym z ich bieżącej eksploatacji, konserwacji, napraw, dozoru oraz modernizacji, zaś obowiązkiem każdorazowego właściciela przedmiotowej nieruchomości będzie znoszenie istnienia na tej nieruchomości opisanej powyżej infrastruktury elektroenergetycznej – na łącznym obszarze 0,0273 ha, oznaczoną na mapie biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 7 lipca 2017 roku pod numerem P.1020.2017. (...) symbolem SG10 za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 9.000 złotych płatnej od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności,

b) służebność drogi dojazdowej do linii napowietrznej niskiego napięcia 0,4 kV i słupowej stacji transformatorowej na łącznym obszarze 0,0098 ha, oznaczoną na mapie biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 7 lipca 2017 roku pod numerem P.1020.2017. (...) symbolami SG7, za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 2.000 złotych płatnej od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;

4. na nieruchomości składającej się z działki numer (...) o powierzchni 6,1165 ha położonej w D. M. nr 4 gmina Z., dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą numer (...), stanowiącej własność A. K., na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.:

a) służebność przesyłu na czas nieoznaczony, polegającą na tym, że przedsiębiorca będzie mógł korzystać z obciążonej nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem urządzeń przesyłowych w postaci słupów i przewodów linii średniego napięcia 15 kV, w zakresie niezbędnym do przesyłu energii elektrycznej i prowadzenia za ich pomocą dystrybucji energii elektrycznej, a także w zakresie wynikającym z ich bieżącej eksploatacji, konserwacji, napraw, dozoru oraz modernizacji, zaś obowiązkiem każdorazowego właściciela przedmiotowej nieruchomości będzie znoszenie istnienia na tej nieruchomości opisanej powyżej infrastruktury elektroenergetycznej – na łącznym obszarze 0,2437 ha, oznaczoną na mapie biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 7 lipca 2017 roku pod numerem P.1020.2017. (...) symbolem SG2,

b) służebność przesyłu na czas nieoznaczony, polegającą na tym, że przedsiębiorca będzie mógł korzystać z obciążonej nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem urządzeń przesyłowych w postaci słupów i przewodów linii średniego napięcia 15 kV, w zakresie niezbędnym do przesyłu energii elektrycznej i prowadzenia za ich pomocą dystrybucji energii elektrycznej, a także w zakresie wynikającym z ich bieżącej eksploatacji, konserwacji, napraw, dozoru oraz modernizacji, zaś obowiązkiem każdorazowego właściciela przedmiotowej nieruchomości będzie znoszenie istnienia na tej nieruchomości opisanej powyżej infrastruktury elektroenergetycznej – na łącznym obszarze 0,2792 ha, oznaczoną na mapie biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 7 lipca 2017 roku pod numerem P.1020.2017. (...) symbolem SG3,

za łącznym jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 83.000 złotych płatnej od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności,

c) służebność drogi dojazdowej do linii napowietrznych średniego napięcia 15 kV na łącznym obszarze 0,0217 ha, oznaczoną na mapie biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z.

w dniu 7 lipca 2017 roku pod numerem P.1020.2017. (...) symbolami SG8 i SG9, za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 36.000 złotych płatnej od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności,

a ponadto oddalił wniosek w pozostałym zakresie, ustalił, że wymieniona wyżej mapa stanowi integralną część postanowienia, nie obciążył K. M. i A. K. obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych, nie obciążył U. P. obowiązkiem zwrotu kosztów sądowych ponad kwotę 5.000,00 zł, zaś rozstrzygnięcie o kosztach postępowania oparł na zasadzie sprzeczności interesów wynikającej z art. 520 § 2 k.p.c. pozostawiając szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 4 marca 1999 r. K. M. i A. K. kupiły na współwłasność z udziałach po 1/2 części nieruchomości położoną w D. M., gm. Z., stanowiącą zabudowaną działkę rolną, oznaczoną numerem ewidencyjnym (...), o powierzchni 13,15 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Zgierzu prowadzona jest księga wieczysta Nr (...). Następnie działka Nr (...) została podzielona na działki o numerach (...), po podziale działki (...) powstały działki (...), a z działki (...) powstały działki (...), zaś z działki (...) działki (...). Prawomocnym postanowieniem z 20 maja 2014 r., wydanym w sprawie I Ns 11/14 Sąd Rejonowy w Zgierzu zniósł współwłasność działek nr (...) w ten sposób, że działkę oznaczoną numerem (...) przyznał na wyłączną własność K. M., a działkę oznaczoną numerem (...) A. K.. Na podstawie umowy darowizny z 22 stycznia 2015 r. A. K. darowała córce U. P. działkę Nr (...), dla której obecnie prowadzona jest księga wieczysta nr (...), zaś dla działki Nr (...) stanowiącej nadal własność A. K. – księga wieczysta Nr (...). Działka Nr (...), stanowiąca własność K. M., objęta jest księgą wieczystą Nr (...). Działka Nr (...) pozostaje we współwłasności K. M. i A. K. w częściach równych i prowadzona jest dla niej księga wieczysta Nr (...). Z kolei działka Nr (...) została odłączona z księgi wieczystej Nr (...) do księgi wieczystej Nr (...), zaś działka Nr (...) z księgi wieczystej Nr (...) do księgi wieczystej Nr (...) i obecnie są własnością Powiatu (...). Na nieruchomościach tych zlokalizowana jest infrastruktura elektroenergetyczna w postaci trzech kablowych linii elektroenergetycznych 15 kV, dwóch fragmentów kablowej linii elektroenergetycznej niskiego napięcia 0,4 kV oraz słupowej stacji transformatorowej nr (...), których właścicielem jest (...) S.A. w L. (Oddział Ł.). L. te przez cały czas są eksploatowane. Pracownicy przedsiębiorstwa energetycznego przyjeżdżają często o różnych porach celem naprawy urządzeń elektroenergetycznych, używają podnośników do słupów i wykonują prace przy stacji transformatorowej. Przewody i jeden ze słupów były wymieniane. Do stacji transformatorowej można dojeżdżać przez bramę wjazdową posadowioną przy drodze i stanowiącą element ogrodzenia siedliska na działce numer (...), zaś wjazd do linii 15 kV, posadowionych na działce Nr (...), nie jest możliwy bezpośrednio od strony drogi z uwagi na głęboki rów, więc konieczny jest przejazd bliżej ogrodzenia sąsiedniej działki (...) i dalej po łuku. Do pozostałych linii jest dostęp od strony dróg publicznych. Szerokość pasa gruntu pod służebność przesyłu dla linii SN 15 kV wynosi 8 m, dla linii nN 0,4 kV – 2,9 m., a dla przejścia i przejazdu 3 m.

Na działce Nr (...) o powierzchni 0,0084 ha znajduje się służebność napowietrznej linii 15 kV o powierzchni 0,0017 ha (SG 13). Na działce numer (...) o powierzchni 6,4213 ha znajdują się: służebność przesyłu napowietrznej linii 15 kV o powierzchni 0,1072 ha (SG 1), służebność przesyłu napowietrznej linii 15 kV o powierzchni 0,2239 ha (SG 11), służebność przesyłu napowietrznej linii 0,4 kV o powierzchni 0,0072 ha (SG 4), służebność przesyłu napowietrznej linii 0,4 kV o powierzchni 0,0279 ha (SG 5) i służebność przesyłu napowietrznej linii 0,4 kV o powierzchni 0,0499 ha (SG 6). Na zabudowanej działce Nr (...) o powierzchni 0,4179 ha znajdują się: służebność przesyłu napowietrznej linii 0,4 kV o powierzchni 0,0273 ha ze stacją transformatorową (SG 10) i służebność drogi dojazdowej do stacji transformatorowej o powierzchni 0,0098 ha (SG 7). Na działce Nr (...) o powierzchni 6,1165 ha znajdują się: służebność przesyłu napowietrznej linii 15 kV o powierzchni 0,2437 ha (SG 2), służebność przesyłu napowietrznej linii 15 kV o powierzchni 0,2792 ha (SG 3), służebność drogi dojazdowej do linii napowietrznej 15 kV o powierzchni 0,0170 ha (SG 8) i służebność drogi dojazdowej do linii napowietrznej 15 kV o powierzchni 0,0047 ha (SG 9). Wysokość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu na działce Nr (...) (SG 13) wynosi 90,00 zł, na działce Nr (...) (SG 1, SG 4, SG 5, SG 6 i SG 11) łącznie 88.500,00 zł, na działce Nr (...) (SG 10) 9.000,00 zł i na działce Nr (...) (SG 2 i SG 3) łącznie 83.000,00 zł. Wysokość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności dojazdu na działce Nr (...) (SG 7) wynosi 2.000,00 zł, a na działce numer (...) (SG 8 i SG 9) łącznie 36.000,00 zł. Od 2008 roku K. M. i A. K. prowadziły negocjacje z poprzednikami (...) S.A. co do umownego

ustanowienia służebności przesyłu lub zapłaty za korzystanie z ich nieruchomości. Ostatecznie przedsiębiorstwo przesyłowe zaproponowało ustanowienie służebności za wyliczonym przez rzeczoznawcę wynagrodzeniem, którego współwłaścicielki nie zaakceptowały, gdyż w ich ocenie było zbyt niskie.

Z uwagi na spór pomiędzy współwłaścicielkami nieruchomości a przedsiębiorstwem przesyłowym co do szerokości pasa służebności przesyłu Sąd meriti dopuścił dowód z opinii biegłego do spraw urządzeń elektroenergetycznych, a choć pełnomocnik uczestnika zgłosił zarzut, że szerokość 8 m dla linii 15 kV to za dużo i wystarczy 4-5 m, jednak zarzut ten Sąd ocenił jako chybiony, gdyż taka szerokość wynikała z opinii biegłego z zakresu elektroenergetyki, a przed wydaniem tej opinii uczestnik wniósł pismo, w którym wskazał szerokość zbliżoną do wskazanej przez biegłego, a mianowicie 7,6 m. Podobnie nietrafne były zarzuty uczestnika, że geodeta nie ma uprawnień do określania pasów eksploatacyjnych, gdyż biegły ten sam nie ustalał szerokości pasów służebności, lecz wykreślił je zgodnie z opinią biegłego energetyka. Biegły z zakresu szacunku nieruchomości w sposób wyczerpujący i przekonywujący wskazał okoliczności wpływające na wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności z podziałem na poszczególne nieruchomości, w tym posadowienie ich na terenach zurbanizowanej zabudowy mieszkaniowej, bliskość nowopowstałych osiedli domków oraz niemożność podobnej zabudowy na działkach wnioskodawczyni i uczestniczek z uwagi na skupienie urządzeń elektroenergetycznych w pasie przylegającym do drogi. Wnioskodawczyni i uczestnik także przedłożyli operaty, w których wyliczono wysokość wynagrodzenia należnego za ustanowienie służebności, jednak stanowiły one dokumenty prywatne, kwestionowane w toku postępowania, zatem niezbędne było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego, który to dowód Sąd ocenił jako obiektywny i rzetelny, tym bardziej, że biegły w sposób przekonywujący odniósł się w opiniach uzupełniających do zarzutów zgłoszonych przez uczestnika.

Sąd Rejonowy wskazał, że służebność przesyłu unormowana jest w art. 305¹ k.c., a przedsiębiorca może żądać jej ustanowienia w oparciu o art. 305² § 1 k.c. – choć oczywiście w rozpoznawanej sprawie wniosek został złożony przez właścicielkę nieruchomości na podstawie art. 305² § 2 k.c. Sąd uznał następnie za bezsporne, że (...) S.A. jest właścicielem urządzeń przesyłowych w postaci trzech linii średniego napięcia 15 kV, jednej linii 0,4 kV oraz słupowej stacji transformatorowej zlokalizowanych na nieruchomościach położonych w D. M. nr 4 gmina Z.: działce Nr (...) pozostającej we współwłasności K. M. i A. K. w częściach równych, dla której prowadzona jest księga wieczysta Nr (...), działce Nr (...) stanowiącej własność K. M. objętej księgą wieczystą Nr (...), działce Nr (...) stanowiącej własność U. P., dla której prowadzona jest księga wieczysta Nr (...) oraz działce Nr (...) stanowiącej własność A. K., objętej księgą wieczystą Nr (...). Wskazano przy tym, że urządzenia przesyłowe znajdują się również na działkach Nr (...), ale w chwili zamknięcia rozprawy działki te nie stanowiły własności wnioskodawczyni ani uczestniczek, zatem w tym zakresie wniosek musiał zostać oddalony. Sąd I instancji podkreślił, że bezspornie ustanowienie służebności przesyłu wraz ze służebnością dojazdu na nieruchomościach wnioskodawczyni i uczestniczek jest konieczne dla właściwego korzystania z urządzeń przesyłowych. Na rzecz wnioskodawczyni i uczestniczek zasądzono jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu i służebności drogi dojazdowej zgodnie z opinią biegłego do spraw szacunku nieruchomości, przy czym w przypadku nieruchomości, na których ustanowiono więcej niż jedną służebność przesyłu lub więcej niż jedną służebność drogi dojazdowej, wynagrodzenie za dany rodzaj służebności zostało wskazane łącznie. Termin płatności wynagrodzenia został odroczonej do czasu uprawomocnienia się postanowienia, zaś o obowiązku zapłaty odsetek orzeczono stosownie do art. 481 § 1 i 2 k.c. Nadto Sąd orzekł, że mapa biegłego sądowego z zakresu geodezji H. Z., zaewidencjonowana w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 7 lipca 2017 r. pod numerem P.1020.2017. (...), stanowi integralną część postanowienia. W zakresie kosztów sądowych Sąd I instancji orzekł, że K. M. i A. K., które zostały zwolnione od kosztów sądowych w niniejszej sprawie w całości, nie będą tymi kosztami obciążone, zaś U. P. ponosi te koszty do maksymalnej wysokości 5.000,00 zł. O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 2 k.p.c., uznając, że interesy wnioskodawczyni i uczestniczek z jednej strony i (...) S. A. w L. z drugiej były ze sobą sprzeczne, gdyż ustanowienie służebności wpłynęło na zmniejszenie sfery uprawnień właścicieli, zaś uczestnik oponował co do wniosku, chociaż przyznał potrzebę uregulowania kwestii korzystania z nieruchomości, na których posadowione są należące do niego urządzenia przesyłowe. Szczegółowe rozliczenie kosztów pozostawiono zaś referendarzowi sądowemu, stosownie do art. 108 § 1 zd. II k.p.c.

Apelację od tego rozstrzygnięcia złożył uczestnik postępowania (...) Spółka Akcyjna w L., zaskarżając je w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego zmianę poprzez ustanowienie służebności przesyłu dla linii średniego napięcia 15 kV na działkach Nr (...) o powierzchni wynikającej z pasa eksploatacyjnego o szerokości 4-5 m za wynagrodzeniem okresowym (rocznym) obniżonym odpowiednio do zakresu służebności, a także o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję według norm prawem przepisanych. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art 13 § 2 k.p.c. poprzez nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy oraz ocenę materiału dowodowego niezgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, wyrażające się w pominięciu ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. dla określenia zakresu służebności oraz wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności;

2. art. 286 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez oparcie orzeczenia na opiniach biegłych, których wnioski budzą wątpliwości w świetle pozostałego materiału procesowego tj.:

a) oparciu rozstrzygnięcia w części nie dotyczącej zakresu służebności przesyłu dla linii 15 kV na opiniach biegłych z zakresu energetyki oraz biegłego z zakresu geodezji wyznaczających pas służebności przesyłu o szerokości 8 m, podczas gdy powierzchnia pasa służebności niezbędna dla korzystania przez przedsiębiorcę z urządzeń przesyłowych wynosi 4-5 m;

b) oparciu rozstrzygnięcia w części dotyczącej wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu i służebności dojazdu na opiniach biegłego z zakresu szacunku nieruchomości w sytuacji zgłoszonych, umotywowanych zastrzeżeń do opinii, a także w sytuacji, gdy opinie budziły wątpliwości w świetle sporządzonej na zlecenie uczestnika opinii prywatnej;

3. art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia orzeczenia z pominięciem przytoczenia w uzasadnieniu faktów istotnych dla określenia zakresu służebności oraz kryteriów ustalenia wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności;

4. art. 520 § 1 i 2 k.p.c. poprzez orzeczenie o kosztach procesu na zasadzie sprzeczności interesów, podczas gdy interesy uczestników nie były sprzeczne, gdyż przedsiębiorca przesyłowy nie oponował uwzględnieniu wniosku co do zasady i uregulowaniu stanu prawnego nieruchomości;

5. art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art 13 § 2 k.p.c. poprzez przekazanie kosztów procesu do szczegółowego wyliczenia referendarzowi sądowemu w sytuacji, gdy Sąd nie określił, w jakiej części uczestnicy powinni ponosić koszty postępowania w sprawie;

6. art. 288 k.p.c. w związku z art. 305⁴ k.c. poprzez ustanowienie służebności przesyłu dla linii 15 kV o treści nadmiernie obciążającej nieruchomość w świetle okoliczności sprawy i wniosków przedsiębiorcy przesyłowego;

7. art. 305¹ k.c. poprzez ustanowienie służebności przesyłu dla linii 15 kV ponad potrzeby przedsiębiorcy przesyłowego, tj. służebności przesyłu o powierzchni wynikającej z szerokości pasa służebności 8 m, podczas gdy wystarczające byłoby ustanowienie służebności przesyłu o pasie służebności 4-5 m,

8. art. 305² § 2 k.c. poprzez ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzenie w wygórowanej wysokości, z pominięciem wykształconych w orzecznictwie sądowym kryteriów jego ustalania, a także w sytuacji, gdy w świetle okoliczności sprawy uzasadnione byłoby przyznanie uczestnikom wynagrodzenia okresowego.

Dodatkowo skarżący wniósł o przeprowadzenie dowodów z:

a) załączonej do apelacji mapy inwestycji – na okoliczność planowanej przebudowy sieci energetycznej na obszarze nieruchomości objętych niniejszym postępowaniem;

b) opinii innego biegłego z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych (ewentualnie wydanie opinii uzupełniającej przez dotychczasowego biegłego) – na okoliczność ustalenia szerokości pasa gruntu dla służebności przesyłu dla linii średniego napięcia 15 kV z uwzględnieniem, że szerokość pasa gruntu odpowiadająca warunkom eksploatacji sieci przez przedsiębiorcę przesyłowego wynosi 4-5 m;

c) opinii uzupełniającej biegłego geodety – celem sporządzenia mapy przebiegu służebności przesyłu dla linii średniego napięcia 15 kV z uwzględnieniem pasa służebności o szerokości 4-5 m;

d) opinii innego biegłego z zakresu szacunku nieruchomości (ewentualnie opinii uzupełniającej dotychczasowego biegłego) – na okoliczność wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu i dojazdu, w tym służebności przesyłu dla linii średniego napięcia 15 kV o powierzchni wynikającej z pasa służebności o szerokości 4-5 m.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu w całości. Sąd odwoławczy podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji, przyjmując je za własne i uznając za zbędne powielanie ich w treści uzasadnienia, a ponadto stoi na stanowisku, że zaskarżone orzeczenie należy uznać za prawidłowe jako stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i należytego zastosowania przepisów materialnoprawnych do poczynionych ustaleń faktycznych.

W pierwszej kolejności rozważenia wymaga podniesiony zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Powyższy zarzut apelującego, dotyczący sporządzenia przez Sąd pierwszej instancji niezgodnego z przepisami procedury uzasadnienia zaskarżonego rozstrzygnięcia, podlega co do zasady uwzględnieniu jedynie wyjątkowo – w sytuacji, kiedy w treści uzasadnienia brak jest elementów wymienionych w powołanym przepisie, a nieprawidłowości te całkowicie uniemożliwiają poznanie motywów, jakimi kierował się Sąd pierwszej instancji, wydając zaskarżone orzeczenie, co w efekcie wyklucza przeprowadzenie kontroli instancyjnej. Sytuacja taka nie ma jednak miejsca w rozpoznawanej sprawie. Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia, jakkolwiek niezbyt obszerne, zawiera wszelkie niezbędne elementy, pozwalające na odtworzenie sposobu rozumowania Sądu meriti, które poprzedzało wydanie rozstrzygnięcia. Sąd II instancji nie podziela stanowiska uczestnika, że sposób sporządzenia uzasadnienia przedmiotowego postanowienia uniemożliwia poznanie motywów, jakimi kierowano się przy określaniu wysokości zasądzonego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu, gdyż Sąd Rejonowy odsyła w tym zakresie do argumentacji i przesłanek zastosowanych w opinii biegłego ds. szacunku nieruchomości, przyjmując je za własne i wyjaśniając, dlaczego dowód z tej opinii uważa za rzetelny i wiarygodny oraz zwracając uwagę na trafność kryteriów określenia wynagrodzenia, jakimi posłużył się biegły. Te motywy są jasne, oczywiste i logiczne, a skoro Sąd I instancji orzekł o wysokości wynagrodzenia należnego za ustanowienie służebności przesyłu zgodnie z opinią biegłego, powołując się wyraźnie w treści sporządzonego uzasadnienia na zawarte tam wywody, to dla każdego – w tym także i dla Sądu odwoławczego – zrozumiałe jest, z jakich przyczyn uznał wynagrodzenie w zasądzonej kwocie za adekwatne dla ustanowionego w orzeczeniu wariantu przebiegu służebności.

Sąd Okręgowy nie podziela również zarzutów co do naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 286 w zw. z art. 233 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Wskazane zarzuty kwestionują sposób dokonania przez Sąd Rejonowy oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, w tym w szczególności opinii biegłego z zakresu energetyki oraz biegłego z zakresu geodezji, poprzez wyznaczenie pasa służebności w szerokości 8 m. Podkreślenia wymaga, że dowód z opinii biegłego, podobnie jak każdy inny środek dowodowy, musi być wiarygodny, rzeczowy, poprawny merytorycznie, wyczerpujący, logicznie uzasadniony, a przez to przekonujący nie tylko dla uczestników, ale przede wszystkim dla Sądu, jako bezstronnego arbitra. Sąd powinien przy tym zapewnić stronom możliwość wyjaśnienia ewentualnych wątpliwości, co do treści i wniosków przeprowadzonych dowodów. Z tych względów granicę obowiązku prowadzenia przez Sąd postępowania dowodowego wyznacza - podlegająca kontroli instancyjnej – ocena,

czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy. Opinia biegłego podlega ocenie według art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., ale odróżniają ją ponadto szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania wyrażonego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 roku, I CKN 1170/98, OSNC 2001, Nr 4, poz. 64). Dowód z opinii biegłego pozostaje przedmiotem oceny Sądu, w szczególności poprzez pryzmat granic rzeczowych zleconego w postanowieniu dowodowym zadania, a także poprawności konstrukcyjnej opracowania z punktu widzenia wymogów opisanych przez przepisy prawa formalnego. Wbrew zarzutom apelacji, przedstawiona przez Sąd Rejonowy ocena dowodów z opinii biegłych spełnia wspomniane wyżej założenia i kryteria. Przypomnieć należy, że specyfika oceny tego dowodu wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej, co nadaje pierwszorzędne znaczenie kryterium poziomu wiedzy biegłego. Kiedy więc Sąd zleca biegłemu wydanie opinii, musi mieć na względzie to, czy dysponuje on wiadomościami specjalnymi niezbędnymi dla stwierdzenia okoliczności mających istotny wpływ dla rozstrzygnięcia sprawy.

W kontekście powyższych uwag, podniesione przez uczestnika zarzuty dotyczące sporządzonej w sprawie opinii biegłego z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych nie mogą zostać uwzględnione. Z treści opinii wynika, że biegły, opierając się na posiadanych wiadomościach specjalnych, klarownie wskazał na przesłanki, jakimi kierował się przy określeniu szerokości pasa niezbędnego dla wykonywania służebności przesyłu, jak również podał algorytm służący do wyliczenia konkretnej wartości liczbowej, którego zmiennymi są dane techniczne wynikające z okoliczności rozpoznawanej sprawy. Wywody te nie zawierają usterek logicznych i brak jest podstaw do przyjęcia, że wyprowadzone przez biegłego wnioski nie opierają się na posiadanej przez niego rzetelnej wiedzy fachowej z dziedziny, w której się specjalizuje. Nie sposób nie zauważyć, że w toku postępowania pierwszoinstancyjnego skarżący uczestnik nie przedstawił w zasadzie jakichkolwiek merytorycznych zarzutów wobec treści opinii, które mogłyby skutkować odmienną oceną jej wiarygodności i mocy dowodowej, a w składanych pismach procesowych z dnia 25 lipca 2013 r. i z dnia 27 grudnia 2013 r. ograniczał się wyłącznie do przedstawienia własnego, niczym nieumotywowanego stanowiska, które zaprzeczało konkluzjom opinii poprzez stwierdzenie, że „(...) szerokość pasa objętego służebnością przesyłu dla linii 15 kV w wysokości 8 m jest zbyt duża, bowiem dla przeprowadzenia prac eksploatacyjnych wystarczy szerokość 4-5 m (...)”. Dodać należy w ślad za Sądem meriti, że biegły z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych dwukrotnie wyjaśniał na rozprawie wątpliwości uczestników dotyczących treści wydanej opinii, a jego wyjaśnienia nie tylko nie nasuwają zastrzeżeń, ale odnotować należy ponadto, że biegły prawidłowo definiował wówczas pas wykonywania służebności przesyłu, który ma zapewnić przedsiębiorstwu energetycznemu dostęp do urządzeń przesyłowych w celu wykonywania czynności składających się na treść służebności i zwracał uwagę na niemożność identyfikowania go z pojęciem stref ochronnych linii przesyłowych. Uczestnik także w apelacji nie wskazał przyczyn, które mogłyby skłonić Sąd odwoławczy do odmiennej oceny mocy czy wiarygodności przedmiotowego dowodu, po raz kolejny wyrażając jedynie przekonanie, że w miejsce konkluzji tej opinii Sąd winien wziąć pod uwagę niezachwiane przekonanie skarżącego, iż wystarczający dla potrzeb wykonywania przez niego służebności jest pas gruntu o szerokości 4-5 m. Nie sposób zgodzić się z przytoczonym na poparcie takiego stanowiska poglądem wyrażonym w postanowieniu Sądu Okręgowego w Tarnowie, gdyż bezsprzecznie Sąd, określając niezbędny obszar wykonywania służebności, powinien wziąć pod uwagę całość okoliczności sprawy ustalonych obiektywnie w postępowaniu dowodowym, nie zaś opierać się wyłącznie na twierdzeniach przedsiębiorcy przesyłowego, na którego ocenę może mieć wpływ nie tylko jego rzeczywista wiedza o faktycznym zakresie potrzeb związanych z wykonywaniem służebności – którą posiada przecież także i biegły z zakresu energetyki – ale również chęć uniknięcia zapłaty wynagrodzenia w wyższej kwocie, co może prowadzić do zaniżania postulowanej szerokości przedmiotowego pasa gruntu. W takiej sytuacji gołosłowne i niepoparte żadnymi argumentami czy dowodami twierdzenia skarżącego należy potraktować wyłącznie jako artykułowanie niezgody na niekorzystne dla niego – bo potencjalnie skutkujące zasądzeniem wyższego wynagrodzenia za ustanowienie służebności – wnioski opinii biegłego z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych, a bezsprzecznie samo niezadowolenie uczestnika z treści opinii nie może stać się podstawą uznania tej opinii za nieprzydatną dla

poczynienia na jej podstawie ustaleń faktycznych, ani też uzasadniać dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego tej specjalności.

Podnoszone w apelacji zarzuty dotyczące prawidłowości opinii biegłego geodety są w oczywisty sposób jedynie pochodną bezzasadnych zarzutów odnoszących się od opinii biegłego z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych, gdyż wskazywana przez skarżącego nieprawidłowość miałaby polegać jedynie na tym, że biegły na sporządzonej mapie wykreślił pasy gruntu mające służyć wykonywaniu służebności w sposób wynikający z treści tej drugiej opinii. Skoro zatem niesłuszne były zawarte w apelacji twierdzenia o nieprawidłowości uznania przez Sąd wniosków opinii biegłego z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych za błędne, to chybione są także zastrzeżenia do treści bazującej na jej konkluzjach i ustaleniach opinii biegłego geodety. To samo dotyczy również zarzutów o nieprawidłowości określenia należnego właścicielom nieruchomości wynagrodzenia za ustanowienie służebności w związku z rzekomo nieprawidłowym ustaleniem szerokości, a w konsekwencji także powierzchni, pasów gruntu służących wykonywaniu służebności. Apelujący podnosi także, że Sąd nie sprostał ponadto obowiązkowi rozważenia wszelkich innych – oprócz powierzchni służącej wykonywaniu służebności – kryteriów, które, zgodnie z trafnym stanowiskiem judykatury, winny mieć wpływ na określenie wysokości należnego wynagrodzenia. W odpowiedzi podnieść trzeba argumentację przywołaną już przy rozstrzygnięciu o zasadności zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., a mianowicie stwierdzić, że choć Sąd meriti w istocie zaniechał literalnego przytaczania szczegółowych rozważań dotyczących zastosowania poszczególnych kryteriów ustalania wysokości wynagrodzenia, nie oznacza to jednak w żadnej mierze, iż nie wziął ich pod uwagę przy przyznawaniu tego wynagrodzenia na rzecz właścicieli nieruchomości. Z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika jasno, że Sąd podzielił w tym względzie w całej rozciągłości tok rozumowania biegłego ds. szacunku nieruchomości, bezsprzecznie kierującego się – co wynika z treści jego opinii – przy ustalaniu wynagrodzenia kryteriami wypracowanymi przez orzecznictwo i uznał za zbędne powielanie ich w treści swych wywodów. Zważywszy, że prawidłowe zastosowanie przedmiotowych kryteriów w celu określenia kwoty należnego wynagrodzenia wymaga wiadomości specjalnych, istotne jest, aby kierował się nimi biegły przy wydawaniu opinii, jeśli zaś Sąd orzekający w sprawie opinię tę podziela i uważa za przydatną dla ustalenia stanu faktycznego sprawy, bez większych wątpliwości oznacza to również, że akceptuje w całej rozciągłości okoliczności, jakie w ocenie biegłego miały znaczenia dla wniosków jego opinii oraz stwierdzony przez biegłego zakres ich wpływu na wysokość wynagrodzenia. W sytuacji, gdy Sąd – jak w sprawie niniejszej – wyraźnie zaznacza, że zgadza się z przyjętymi przez biegłego przesłankami mającymi wpływ na wyliczoną w opinii kwotę wynagrodzenia, zasadne jest włączenie do zakresu rozumowania Sądu, prowadzącego do określenia należnej kwoty wynagrodzenia, zaakceptowanych wywodów biegłego zawartych w sporządzonej przez niego opinii, gdyż z uzasadnienia orzeczenia jasno wynika, że Sąd przyjmuje je za własne i podziela konkluzje wyprowadzone na ich podstawie przez biegłego. Jednocześnie nie można zgodzić się z zarzutem, że opinia biegłego ds. szacunku nieruchomości budzi uzasadnione wątpliwości z punktu widzenia metodyki pracy biegłego. W istocie, w toku postępowania pierwszoinstancyjnego skarżący uczestnik sformułował w pismach procesowych z dnia 1 lutego 2018 r. i 18 grudnia 2018 r., zastrzeżenia do treści opinii, jednak biegły każdorazowo ustosunkował się wyczerpująco i przekonująco do tych zarzutów w opiniach uzupełniających, a złożone wyjaśnienia należy uznać za w pełni wystarczające. W ocenie Sądu II instancji rozumowanie biegłego zostało oparte na trafnie wywiedzionych z materiału dowodowego okolicznościach, a przy określaniu należnego właścicielom nieruchomości wynagrodzenia wziął on pod uwagę wszelkie kryteria mogące mieć istotne znaczenie dla wywiedzenia wniosków opinii; brak też w jego opiniach błędów merytorycznych, logicznych lub rachunkowych, zaś autor apelacji nie przywołał argumentów, które mogłyby podważyć zaufanie Sądu do wiedzy i kompetencji biegłego w zakresie posługiwania się posiadanymi wiadomościami specjalnymi przy wykonywaniu zleconego mu przez Sąd zadania. Za argument taki nie sposób uznać wyłącznie sporządzenia na zlecenie uczestnika przez rzeczoznawcę majątkowego opinii o treści odmiennej od wniosków biegłego, gdyż – jak słusznie zauważył Sąd meriti – dowodu takiego nie można uznać za w pełni obiektywny i sam w sobie podważający przydatność opinii biegłego sądowego, jeśli żadne inne okoliczności nie pozwalają kwestionować jej wiarygodności i mocy dowodowej.

Z powyższych przyczyn uznać trzeba, że Sąd Rejonowy, rozpoznając niniejszą sprawę, nie dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. przy ocenie zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności opinii biegłych: z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych, geodety i z zakresu szacunku nieruchomości. Podkreślić

należy jeszcze raz, że złożone opinie biegłych są prawidłowe, zawarte w nich wywody prowadzą do kategorycznych i jednoznacznych wniosków, które nie zostały skutecznie zakwestionowane w drodze uzasadnionych zarzutów, zaś uczestnik nie wskazał rzeczywistych sprzeczności, uchybień, czy niekonsekwencji w ich treści. Odnosząc się do zgłoszonych w apelacji wniosków o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych i z zakresu szacunku nieruchomości oraz z opinii uzupełniającej biegłego geodety stwierdzić trzeba, że potrzeba ich uwzględnienia zachodziłaby tylko wówczas, gdyby występowała rozbieżność, niezupełność lub niejasność opinii, albo gdy materiał dowodowy nie daje podstawy do oparcia się wyłącznie na opinii jednego biegłego, bądź tylko na jednej opinii tego samego biegłego (tak w wyroku SA w Krakowie z dnia 6 września 2012 r., I A Ca 756/12, Lex 1217710). Wobec braku tego rodzaju wątpliwości, nie jest, zdaniem Sądu II instancji, niezbędne wzywaniem innych biegłych do złożenia kolejnych opinii w sprawie, szczególnie że o ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności nie może decydować wyłącznie żądanie uczestnika, ale zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej skutecznie podające ją w wątpliwość. Potrzeba powołania biegłego musi wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (tak np. w wyroku SN z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNP Nr 22 z 2000 r., poz. 807 i w wielu innych orzeczeniach), zaś w sprawie niniejszej nie uprawdopodobniono nawet wystąpienia błędów, sprzeczności czy innych wad w sporządzonych opiniach, wobec czego, przedmiotowe wnioski dowodowe uczestnika należało ocenić wyłącznie jako skutek niezadowolenia z wniosków tych opinii. Jednocześnie Sąd odwoławczy pominął wniosek o przeprowadzenie dowodu z załączonej do apelacji mapy, na której – jak twierdzi skarżący – przedstawiono planowaną przebudowę sieci energetycznej na obszarze nieruchomości objętych niniejszym postępowaniem. Po pierwsze, z art. 381 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. wynika, że Sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli uczestnik mógł je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później, natomiast w tym wypadku skarżący nie uprawdopodobnił nawet, że mapą taką nie dysponował przed zamknięciem rozprawy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, ewentualnie że wówczas nie zachodziła potrzeba powołania się na ten dowód. Ponadto mapa ta – w formie przedłożonej przez apelującego – jest nieczytelna i nie sposób odczytać z jej treści, czy rzeczywiście – jak twierdzi uczestnik – widnieją na niej plany przebudowy infrastruktury energetycznej, w szczególności polegającej na przeniesieniu linii energetycznych pod ziemię, jak również czy przedstawia ona teren nieruchomości, których dotyczy niniejsze postępowanie. Z tych przyczyn Sąd nie był w stanie stwierdzić, że przedłożony dowód – niezależnie od ewidentnie spóźnionego złożenia związanego z nim wniosku dowodowego – dotyczy okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wobec pominięcia tego dowodu nie znalazł też w stanie faktycznym sprawy jakiegokolwiek oparcia argument apelującego zmierzający do przekonania Sądu odwoławczego, że w okolicznościach sprawy niniejszej za właściwsze należałoby uznać przyznanie właścicielom nieruchomości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w formie świadczeń okresowych.

Z powyższego wynika, że chybione są również podniesione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego. Jak już w pewnym zakresie wywiedziono wyżej, nie sposób twierdzić, że doszło do naruszenia art. 305¹ k.c. oraz art. 288 k.c. w związku z art. 305⁴ k.c. poprzez ustalenie nadmiernej szerokości pasa gruntu mającego służyć wykonywaniu służebności, co z jednej strony miałoby wykraczać poza potrzeby przedsiębiorcy przesyłowego, a z drugiej strony nadmiernie obciążać nieruchomości służebne. Rozstrzygnięcie Sądu I instancji w tym przedmiocie oparte jest na rozważeniu całokształtu okoliczności składających się na stan faktyczny sprawy oraz na zgromadzonym materiale dowodowym, wśród którego niebagatelną rolę odgrywa opinia biegłego z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych. Jak już nadmieniono, opinia ta stanowi dowód wiarygodny i można jej z powodzeniem przypisać moc dowodową pozwalającą na jej podstawie dokonać ustaleń faktycznych mogących stanowić podstawę kwestionowanego rozstrzygnięcia. Biegły w oparciu o posiadaną wiedzę fachową i okoliczności sprawy ustalił, jaki teren nieruchomości będzie niezbędny do wykonywania uprawnień przedsiębiorcy przesyłowego składających się na treść służebności, zaś uczestnik przeciwstawił temu jedynie nieoparte argumentami odmienne stanowisko, co nie może być wystarczającą podstawą, by podzielić zarzut nieprawidłowego zastosowania prawa materialnego. W ocenie Sądu II instancji okoliczności sprawy nie są też wystarczającym powodem, by podzielić stanowisko apelującego o nadmiernym obciążeniu nieruchomości służebnych poprzez ustalony w zaskarżonym orzeczeniu sposób wykonywania służebności, gdyż materiał dowodowy nie daje podstaw, by przyjąć, że zakres tego obciążenia przekracza rzeczywistą potrzebę

i na takim stanowisku zdają się stać także właściciele nieruchomości, którzy konkluzji opinii nie kwestionowali w toku sprawy, ani też nie złożyli apelacji od zapadłego orzeczenia. Nie ma powodu, by powtórzyć prezentowane już rozważania dotyczące uwzględnienia przez Sąd meriti kryteriów ustalania wysokości wynagrodzenia za ustanowienia służebności w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, co prowadzi do wniosku, że Sąd ten prawidłowo zinterpretował zawarte w art. 305² § 2 k.c. pojęcie „odpowiedniego” wynagrodzenia, z dotyczący tej kwestii zarzut apelacyjny nie może zostać podzielony.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut skarżącego dotyczący naruszenia art. 520 k.p.c. Choć sprawa o ustanowienie służebności przesyłu może mieć przebieg niesporny, a wszyscy jej uczestnicy – zarówno właściciele nieruchomości potencjalnie obciążonych, jak i przedsiębiorca przesyłowy – mogą zająć zgodne stanowisko przynajmniej co do zasady, uznając, że ustanowienie służebności jest w ich wspólnym interesie, to jednak – jak trafnie podniesiono w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia – taka sytuacja nie miała miejsca w sprawie niniejszej. Skarżący uczestnik postępowania wnosił o oddalenie wniosku (choć jednocześnie twierdził, że nie kwestionuje go co do zasady), a sprzeczności stanowisk rysowały się pomiędzy uczestnikami w zasadzie w odniesieniu do każdej kwestii mającej wpływ na treść rozstrzygnięcia – a więc przede wszystkim co do zakresu wykonywania służebności czy należnego za jej ustanowienie wynagrodzenia. Taka sytuacja procesowa, znajdująca wyraz w stanowiskach zajmowanych przez uczestników, w formułowanych przez nich wnioskach i przedsięwziętych czynnościach procesowych pozwala zasadnie przyjąć, że mamy tu do czynienia ze sprzecznością ich interesów, co upoważnia Sąd do odstąpienia od ogólnej reguły przewidzianej w art. 520 § 1 k.p.c. na rzecz unormowań uregulowanych kolejnymi paragrafami tego samego artykułu. Skarżący zgłasza zastrzeżenia także co do sformułowania rozstrzygnięcia z punktu 9 postanowienia, wywodząc, że doszło tu do naruszenia art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., gdyż Sąd meriti, pozostawiając referendarzowi rozliczenie kosztów postępowania, powinien był nie tylko przesądzić o zasadzie ich ponoszenia, ale także wskazać, w jakich częściach uczestnicy postępowania powinni ponosić te koszty. W istocie art. 520 § 2 k.p.c. stwierdza, że w wypadku sprzeczności interesów pomiędzy uczestnikami Sąd może zarówno stosunkowo rozdzielić pomiędzy nimi obowiązek zwrotu kosztów, jak i włożyć go na jednego z uczestników w całości, niemniej jednak w ocenie Sądu odwoławczego nie można przyjąć, że doszło w tym wypadku do uchybienia przepisom proceduralnym uzasadniającego zmianę kwestionowanego rozstrzygnięcia, gdyż nie jest ono nieprawidłowe, a jedynie sposób jego sformułowania budzi wątpliwości co do jego treści, które jednak mogą być rozstrzygnięte po ewentualnym złożeniu przez uczestników wniosku o jego wykładnię.

Mając na względzie powyższe, Sąd II instancji na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację uczestnika jako bezzasadną.